TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2006. gada 26. oktobrī *

Lieta C-192/05

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Centrale Raad van Beroep* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2005. gada 22. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2005. gada 29. aprīlī, tiesvedībā

K. Tas-Hagen,

R. A. Tas

pret

Raadskamer WUBO van de Pensioen- en Uitkeringsraad.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši R. A. Šintgens [*R. Schintgen*], P. Kūris [*P. Kūris*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente) un L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*],

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un pēc tiesas sēdes 2006. gada 16. februārī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Raadskamer WUBO van de Pensioen- en Uitkeringsraad* vārdā — B. Dreibers [*B. Drijber*], *advocaat*,

— Nīderlandes valdības vārdā — H. H. Sevenstere [*H. G. Sevenster*] un K. ten Dama [*C. ten Dam*], pārstāves,

— Lietuvas valdības vārdā — D. Krjaučūns [*D. Kriaučiūnas*], pārstāvis,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — K. Gibsa [*C. Gibbs*], pārstāve, kam palīdz M. Čamberlens [*M. Chamberlain*], *barrister*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — M. Kondu-Dirande [*M. Condou-Durande*] un R. Trousterss [*R. Troosters*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 30. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz EKL 18. panta 1. punkta interpretāciju.

2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar prāvu starp Tasu-Hāgenu [*Tas-Hagen*] un Tasu [*Tas*] un *Raadskamer WUBO van de Pensioen- en Uitkeringsraad* (Pensiju un pabalstu padomdevēja palāta, turpmāk tekstā — "*PUR*") par *PUR* atteikumu viņiem piešķirt dažādus pabalstus, kuri viņiem pienākoties kā karā cietušiem civiliedzīvotājiem.

Valsts tiesiskais regulējums

3 Valsts tiesisko regulējumu veido 1984. gada 10. marta likums par pabalstiem 1940.–1945. gada karā cietušajiem civiliedzīvotājiem (*Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers 1940-1945, Staatsblad 1984*, Nr. 94; turpmāk tekstā — "*WUBO*").

4 *WUBO* 2. panta 1. punktā noteikts:

"Šajā likumā un normās, kas pieņemtas, lai to īstenotu, "karā cietušie civiliedzīvotāji" nozīmē:

[..]

f) visus civiliedzīvotājus, kuri cietuši psihisku kaitējumu vai miesas bojājumu, kura sekas ir pastāvīga invaliditāte vai nāve šādu traucējumu dēļ — ko to rakstura un seku ziņā iespējams pielīdzināt a), b), c) un d) apakšpunktā minētajiem apstākļiem —, kuri sekojuši pēc kara un ilguši līdz 1949. gada 27. decembrim agrākajā Nīderlandes Austrumindijā."

5 Saskaņā ar *WUBO* 3. pantu:

"1. Šis likums ir piemērojams:

a) visiem karā cietušajiem civiliedzīvotājiem — 2. panta 1. punkta izpratnē — laika periodā no 1940. līdz 1945. gadam vai nākamajos gados, ar nosacījumu, ka tiem notikumu brīdī ir bijusi Nīderlandes pilsonība [..], pieteikuma iesniegšanas brīdī viņiem ir Nīderlandes pilsonība un ka viņi dzīvo Nīderlandē;

b) visiem karā cietušajiem civiliedzīvotājiem — 2. panta 1. punkta izpratnē — laika periodā no 1940. līdz 1945. gadam vai nākamajos gados, ar nosacījumu, ka viņi notikumu brīdī ir bijuši Nīderlandē dzīvojoši ārvalstu pilsoņi, kur tie dzīvoja citu iemeslu dēļ, nevis izpildot naidīgas varas pavēles, viņiem ir Nīderlandes pilsonība un līdz pieteikuma iesniegšanas brīdim viņi ir nepārtraukti dzīvojuši Nīderlandē;

c) visiem karā cietušajiem civiliedzīvotājiem — 2. panta 1. punkta izpratnē — laika periodā no 1940. līdz 1945. gadam vai nākamajos gados, ar nosacījumu, ka tie notikuma brīdī ir bijuši Nīderlandes Austrumindijā dzīvojoši ārvalstu pilsoņi, kur tie dzīvoja citu iemeslu dēļ, nevis izpildot naidīgas varas pavēles, viņiem bija Nīderlandes pilsonība un viņi bez pārtraukuma dzīvoja Nīderlandes Austrum-

indijā, Indonēzijā vai agrākajā Nīderlandes Jaungvinejā līdz brīdim, kad viņi ieradās Nīderlandē, un vēlākais līdz 1964. gada 1. aprīlim, pirms viņi sāka dzīvot Nīderlandē un dzīvoja tur nepārtraukti līdz pieteikuma iesniegšanas brīdim [..].

2. Ja persona, kas atbilst 1. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētajiem kritērijiem, vai tās tuvi radinieki [..] ir ieguvuši Nīderlandes pilsonību laikā, kad tie bez pārtraukuma uzturējušies Nīderlandē vai kādreizējā Nīderlandes Austrumindijā, Indonēzijā vai kādreizējā Nīderlandes Jaungvinejā, netiek prasīts, lai viņu uzturēšanās būtu bijusi nepārtraukta, ar nosacījumu, ka pieteikuma iesniedzējs vai viņa tuvs radinieks saglabā Nīderlandes pilsonību līdz savai nāvei un ka viņš šajā valstī dzīvo pieteikuma iesniegšanas brīdī.

3. Ja persona, kas atbilst 1. punkta a) apakšpunktā un 2. punktā paredzētajiem kritērijiem, vai tās tuvi radinieki [..] sāk valstī dzīvot pēc šī likuma stāšanās spēkā, viņi zaudē tiesības uz pabalstiem saskaņā ar šo likumu, ja tie, pirms pagājuši pieci gadi, atkal sāk dzīvot citur.

4. Ar ierašanos Nīderlandē 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē [..] cita starpā ir jāsaprot pieteikuma iesniegšana uzturēšanās atļaujas Nīderlandē saņemšanai, ar nosacījumu, ka šis pieteikums ir ticis apmierināts.

5. Ar nepārtrauktu uzturēšanos 1. punkta izpratnē nozīmē ir jāsaprot uzturēšanās, kuru nav pārtraukusi uzturēšanās citā valstī uz laiku, kas ilgāks par vienu gadu.

6. Gadījumos, kad šī likuma nepiemērošana izraisītu acīmredzamu netaisnību, *"Raad"* var Likuma piemērošanu attiecināt uz ikvienu civilpersonu, kura laika periodā no 1940. līdz 1945. gadam vai nākamajos gados ir bijusi karā cietis civiliedzīvotājs 2. panta 1. punkta nozīmē, kā arī uz civilpersonas tuviem radiniekiem, pat ja nav izpildīti 1., 2. vai 3. punktā minētie kritēriji."

6 *WUBO* 3. panta 6. punktā paredzētā "taisnīguma klauzula" ļauj noteiktos gadījumos atkāpties no pilsonības un dzīvesvietas nosacījumiem, ja kara laikā un pieteikuma iesniegšanas brīdī starp karā cietušu civiliedzīvotāju un Nīderlandi pastāvējusi īpaša saikne. Šādā gadījumā piemērojamais vispārējais kritērijs ir balstīts uz apstākli, ka dzīvošanai ārpus Nīderlandes jābūt saistītai ar apstākļiem, kuri no objektīva viedokļa atrodas ārpus ieinteresētās personas tiešas ietekmes, tādiem kā, it īpaši, robežu pārskatīšanas gadījumi vai medicīniski apsvērumi.

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

7 Tasa-Hāgena [*Tas-Hagen*] ir dzimusi 1943. gadā bijušajā Nīderlandes Austrumindijā un ieradusies Nīderlandē 1954. gadā. 1961. gadā viņa ieguva Nīderlandes pilsonību. 1987. gadā, pēc darba nespējas iestāšanās un tādējādi esot spiesta beigt savu profesionālo darbību, viņa sāka dzīvot Spānijā.

8 1986. gada decembrī, vēl arvien dzīvojot Nīderlandē, Tasa-Hāgena saskaņā ar *WUBO* iesniedza pieteikumu periodiska pabalsta saņemšanai un samaksas par dažādiem pakalpojumiem atlīdzināšanai. Šis pieteikums bija pamatots ar veselības traucējumiem, kas esot radušies no pārdzīvotā Nīderlandes Austrumindijā Japānas okupācijas laikā un tā dēvētajā "Bersiapa" [*Bersiap*] periodā pēc okupācijas.

9 Ar 1989. gada 5. jūnija lēmumu *PUR* šo pieteikumu noraidīja. No šī lēmuma, kas atbilst medicīniskā padomnieka sniegtajam atzinumam, izriet, ka Tasa-Hāgena nebija cietusi kaitējumu, kas varētu izraisīt pastāvīgu darba nespēju, un tādēļ viņu nevar uzskatīt par karā cietušu civiliedzīvotāju *WUBO* izpratnē. Prasītāja par šo lēmumu apelāciju neiesniedza.

10 1999. gadā Tasa-Hāgena iesniedza jaunu pieteikumu, lai viņa tiktu atzīta par karā cietušu civiliedzīvotāju un lai viņai tiktu piešķirts periodisks pabalsts un papildu pabalsts, lai segtu izdevumus, kas saistīti ar viņas dzīves apstākļu uzlabošanu.

11 Ar 2000. gada 29. decembra lēmumu *PUR* šo pieteikumu noraidīja. Ņemot vērā kopš 1998. gada 1. jūlija piemērojamās vadlīnijas, lai konstatētu pastāvīgu darba nespēju, *PUR*, balstoties uz savu medicīnisko padomnieku atzinumu, atzina prasītājas pamata lietā karā cietuša civiliedzīvotāja statusu. Tomēr, ievērojot apstākli, ka pieteikuma iesniegšanas brīdī prasītāja dzīvoja Spānijā, *PUR* uzskatīja, ka nebija izpildīts *WUBO* paredzētais teritoriālais kritērijs. Šajā lēmumā piebilsts, ka lietas apstākļi nebija pietiekoši īpaši, lai būtu attaisnojama taisnīguma klauzulas piemērošana. Ar 2001. gada 28. decembra lēmumu *PUR* noraidīja sūdzību, kuru Tasa-Hāgena bija iesniegusi par 2000. gada 29. decembra lēmumu.

12 Tass [*Tas*] ir dzimis 1931. gadā Nīderlandes Austrumindijā. 1947. gadā viņš pārcēlās uz dzīvi Nīderlandē. No 1951. līdz 1971. gadam viņam bija Indonēzijas pilsonība. 1971. gadā viņš ieguva Nīderlandes pilsonību.

13 1983. gadā Tass beidza strādāt par Hāgas pašvaldības ierēdni un garīgās veselības stāvokļa dēļ viņš tika atzīts par pilnībā darba nespējīgu. 1987. gadā Tass pārcēlās uz dzīvi Spānijā.

14 1999. gada aprīlī viņš, atsaucoties uz *WUBO*, iesniedza pieteikumu, lai cita starpā saņemtu periodisku pabalstu un papildu pabalstu savu dzīves apstākļu uzlabošanai. Ar 2000. gada 28. decembra lēmumu *PUR* šo pieteikumu noraidīja. Tā apgalvoja, ka, lai gan ieinteresētā persona bija atzīta par karā cietušu civiliedzīvotāju, viņš neatbilda *WUBO* paredzētajam teritoriālajam kritērijam, jo pieteikuma iesniegšanas brīdī viņa dzīvesvieta bija Spānijā. *PUR* tāpat uzskatīja, ka lietas apstākļi nebija pietiekoši īpaši, lai būtu attaisnojama taisnīguma klauzulas piemērošana. Ar 2001. gada 28. decembra lēmumu *PUR* noraidīja Tasa sūdzību par 2000. gada 28. decembra lēmumu, motivējot ar to, ka tā bija nepamatota.

15 Tasa-Hāgena un Tass tad uzsāka tiesvedību, apstrīdot lēmumus, ar kuriem noraidīti viņu pieteikumi, cita starpā apgalvojot, ka *WUBO* 3. pantā paredzētais nosacījums, kas saistīts ar dzīvošanu Nīderlandē pieteikuma iesniegšanas brīdī, ir pretrunā EK līguma normām par Savienības pilsonību.

16 Šajos apstākļos *Centrale Raad van Berop* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Kopienu tiesības, it sevišķi EKL 18. pants, pieļauj valsts tiesību aktus, saskaņā ar kuriem tādos apstākļos kā pamata lietā ir atteikts pabalsts karā cietušajiem civiliedzīvotājiem, pamatojoties tikai uz to, ka prasītājs, kuram ir attiecīgās dalībvalsts pilsonība, pieteikuma iesniegšanas laikā dzīvo nevis šīs dalībvalsts, bet gan citas dalībvalsts teritorijā?"

Par prejudiciālo jautājumu

Par EKL 18. panta 1. punkta piemērojamību

17 Lai uz uzdoto jautājumu sniegtu lietderīgu atbildi, vispirms ir jānosaka, vai tāda situācija kā pamata lietā ietilpst Kopienu tiesību un it īpaši EKL 18. panta 1. punkta piemērošanas jomā.

18 Attiecībā uz šīs normas *ratione personae* piemērošanas jomu pietiek norādīt, ka saskaņā ar EKL 17. panta 1. punktu ikviena persona, kam ir kādas dalībvalsts pilsonība, ir Savienības pilsonis. Turklāt EKL 17. panta 2. punkts Savienības pilsoņiem paredz ar Līgumu piešķirtās tiesības un uzliktos pienākumus, starp kuriem ir arī EKL 18. panta 1. punktā minētie.

19 Kā Nīderlandes pilsoņiem Tasai-Hāgenai un Tasam ir Savienības pilsoņu statuss atbilstoši EKL 17. panta 1. punktam, un tāpēc viņi var baudīt tiesības, kuras tiek piešķirtas personām ar šo statusu, tādas kā, cita starpā, tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs, ko paredz EKL 18. panta 1. punkts.

20 Attiecībā uz EKL 18. panta 1. punkta materiālās piemērošanas jomu tiesvedības Tiesā laikā tika izvirzīts jautājums par šīs normas *ratione materiae* piemērošanu pamata prāvai. Saskaņā ar *PUR* un noteiktu savus apsvērumus iesniegušo dalībvalstu viedokli uz šo normu atsaukties var tikai tad, ja, pārsniedzot tikai brīvas pārvietošanās tiesības, pamata lietas fakti attiecas uz jautājumu, ko aptver Kopienu

tiesības, kā rezultātā Kopienu tiesības ir *ratione materiae* piemērojamas šajā lietā. Atbilstoši šai interpretācijai Tasa-Hāgena un Tass nevarot šajā lietā atsaukties uz jebkādu EKL 18. panta 1. punkta pārkāpumu, jo Kopienu tiesības neaptver sociālos pabalstus karā cietušajiem civiliedzīvotājiem.

21 Šajā sakarā ir svarīgi atcerēties, ka Kopienu tiesību šā brīža attīstības stadijā tādi sociālie pabalsti kā pamata lietā, kuru mērķis ir kompensēt karā cietušajiem civiliedzīvotājiem viņu pārciesto psihisko kaitējumu vai miesas bojājumu, ietilpst dalībvalstu kompetencē.

22 Tomēr dalībvalstīm šī kompetence ir jāizmanto atbilstoši Kopienu tiesībām, it īpaši atbilstoši Līguma normām, kas ikvienam Savienības pilsonim piešķir tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstu teritorijā.

23 Turklāt ir atzīts, ka EKL 17. pantā noteiktās Savienības pilsonības mērķis nav paplašināt Līguma materiālās piemērošanas jomu un attiecināt to uz iekšējām situācijām, kam nav nekādas saistības ar Kopienu tiesībām (1997. gada 5. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-64/96 un C-65/96 *Uecker* un *Jacquet*, *Recueil*, I-3171. lpp., 23. punkts, kā arī 2003. gada 2. oktobra spriedums lietā C-148/02 *Garcia Avello*, *Recueil*, I-11613. lpp., 26. punkts).

24 Šajā lietā ir jākonstatē, ka uz tādu situāciju, kādā ir prasītāji pamata lietā, attiecas Eiropas Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalsts teritorijā.

25 Šajā sakarā ir svarīgi atgādināt, ka Tasa-Hāgena un Tass, pārceļoties uz dzīvi Spānijā, izmantoja tiesības, ko EKL 18. panta 1. punkts paredz visiem Savienības pilsoņiem — tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot citas dalībvalsts, izņemot dalībvalsti, kuras pilsonis tas ir, teritorijā.

26 Turklāt no lietas materiāliem, kurus iesniedzējtiesa nosūtījusi Tiesai, skaidri izriet, ka Tasas-Hāgenas un Tasa pabalstu pieteikumu noraidīšana izrietēja no tā, ka laikā, kad viņi šos pieteikums iesniedza, viņi dzīvoja Spānijā.

27 Ciktāl, lai saņemtu tādu karā cietušajiem civiliedzīvotājiem paredzētu pabalstu kā pamata lietā apskatāmais, *WUBO* noteikts, ka pieteikuma iesniedzējiem viņu pieteikuma iesniegšanas brīdī ir jādzīvo Nīderlandē, ir jānorāda, ka tas, ka šajos apstākļos ieinteresētās personas bija izmantojušas savas tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot citā dalībvalstī, izņemot dalībvalsti, kuras pilsoņi viņi ir, iespaidoja viņu iespēju saņemt minēto pabalstu.

28 No iepriekš minētā izriet — tas, ka Tasa-Hāgena un Tass ir izmantojuši savas Kopienu tiesību sistēmā atzītās tiesības, ir iespaidojis viņu tiesības saņemt pabalstu atbilstoši valsts tiesiskajam regulējumam; tādējādi nevar uzskatīt, ka šāda situācija ir tikai iekšējs jautājums, kam nav nekādas saiknes ar Kopienu tiesībām.

29 Tāpēc ir jāizvērtē, vai EKL 18. panta 1. punkts, kas ir piemērojams tādā situācijā kā pamata lietā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kas prasa, lai pieteikuma karā cietušajiem civiliedzīvotājiem paredzēta pabalsta saņemšanai iesniedzēji šī pieteikuma iesniegšanas brīdī dzīvotu Nīderlandē.

Par prasību saistībā ar dzīvesvietu

30 Attiecībā uz EKL 18. panta 1. punkta piemērošanas apjomu Tiesa jau ir nospriedusi, ka iespējas, ko piedāvā Līgums saistībā ar brīvu pārvietošanos, nevarētu efektīvi

izmantot, ja dalībvalsts pilsonim varētu liegt tās izmantot to šķēršļu dēļ, kurus viņa dzīvošanai uzņēmējvalstī rada viņa izcelsmes valsts, sodot viņu par šo tiesību izmantošanu (2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-224/02 *Pusa*, *Recueil*, I-5763. lpp., 19. punkts).

31 Tāds valsts tiesiskais regulējums, kas ir nelabvēlīgs noteiktiem valsts pilsoņiem tikai tādēļ, ka viņi ir izmantojuši savas tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot [uzturēties] citā dalībvalstī, ir EKL 18. panta 1. punktā ikvienam Savienības pilsonim atzīto brīvību ierobežojums (2006. gada 18. jūlija spriedums lietā C-406/04 *De Cuyper*, Krājums, I-6947. lpp., 39. punkts).

32 *Wubo* ir šāds ierobežojums. Faktiski, pakļaujot karā cietušajiem civiliedzīvotājiem paredzētā pabalsta izmaksāšanu nosacījumam, ka ieinteresētajām personām pieteikuma iesniegšanas brīdī ir jādzīvo valsts teritorijā, šis likums var Nīderlandes pilsoņus, kuri atrodas tādā situācijā kā prasītāji pamata lietā, pārliecināt neizmatot viņu tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot ārpus Nīderlandes.

33 Šādu ierobežojumu no Kopienu tiesību viedokļa var attaisnot tikai tad, ja tas ir pamatots ar objektīviem vispārējo interešu apsvērumiem, kas nav atkarīgi no skarto personu pilsonības un ir samērīgi ar mērķi, ko valsts tiesības leģitīmi tiecas sasniegt (iepriekš minētais spriedums lietā *De Cuyper*, 40. punkts).

34 Attiecībā uz pirmo nosacījumu par objektīviem vispārējo interešu apsvērumiem no lēmuma par prejudiciālā jautājuma uzdošanu izriet, ka *WUBO* ierobežojums, izvirzot nosacījumu par dzīvesvietu zināmam skaitam cilvēku, kuri varētu saņemt šajā likumā paredzētos pabalstus, izriet no Nīderlandes likumdevēja vēlmes ierobežot solidaritātes pienākumu pret karā cietušajiem civiliedzīvotājiem, attiecinot to tikai uz tām personām, kam kara laikā un pēc tā bija saikne ar Nīderlandes tautu. Dzīvesvietas nosacījums tādējādi ir izpausme tam, kādā apjomā šādi upuri ir saistīti ar Nīderlandes tautu.

35 Protams, šis solidaritātes mērķis varētu būt objektīvs vispārējo interešu apsvērums. Tomēr ir nepieciešams, lai būtu izpildīts šī sprieduma 33. punktā izklāstītais samērīguma princips. No judikatūras izriet, ka pasākums ir samērīgs tad, ja tas ir piemērots izvirzītā mērķa sasniegšanai un nepārsniedz šī mērķa sasniegšanai nepieciešamo (iepriekš minētais spriedums lietā *De Cuyper*, 42. punkts).

36 Šajā sakarā attiecībā uz pabalstiem, kurus neregulē Kopienu tiesības, dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība, izlemjot, kādi kritēriji izmantojami, novērtējot šādu saikni, vienlaikus ievērojot Kopienu tiesību izvirzītās robežas.

37 Tomēr tādu nosacījumu par dzīvesvietu kā pamata lietā nevar raksturot par izvirzītā mērķa sasniegšanai piemērotu pasākumu.

38 Kā norādījusi ģenerāladvokāte savu secinājumu 67. un 68. punktā, nevar uzskatīt, ka kritērijs, kas izvirza prasību par dzīvesvietu, ir pietiekama norāde par pieteikumu iesniedzēju saikni ar dalībvalsti, kura sniedz pabalstu, ja tas, kā gadījumā ar pamata lietā apskatāmo kritēriju, var radīt atšķirīgus rezultātus attiecībā uz ārvalstīs dzīvojošām personām, kuru integrācijas pakāpe pabalstu piešķirošās dalībvalsts sabiedrībā visādā veidā ir savstarpēji salīdzināma.

39 Tātad tāds dzīvesvietas kritērijs, kāds ir pamata lietā un kas ir balstīts tikai uz pabalsta pieteikuma iesniegšanas datumu, nav tāds kritērijs, kas pietiekami norādītu, kādā apjomā pieteikuma iesniedzējs ir saistīts ar sabiedrību, kas tādējādi viņam apliecina savu solidaritāti. No iepriekš izklāstītā izriet, ka šis nosacījums par dzīvesvietu neatbilst šī sprieduma 33. un 35. punktā norādītajam samērīguma principam.

40 Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, uz jautājumu sniedzama atbilde, ka EKL 18. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas nepieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru šī dalībvalsts vienam no saviem pilsoņiem atsaka piešķirt karā cietušo civiliedzīvotāju pabalstu tikai tāpēc, ka pieteikuma iesniegšanas brīdī ieinteresētā persona dzīvoja nevis šīs valsts teritorijā, bet gan citas dalībvalsts teritorijā.

Par tiesāšanās izdevumiem

41 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, izņemot minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumus, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

EKL 18. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas nepieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru šī dalībvalsts vienam no saviem pilsoņiem atsaka piešķirt karā cietušo civiliedzīvotāju pabalstu tikai tāpēc, ka pieteikuma iesniegšanas brīdī ieinteresētā persona dzīvoja nevis šīs valsts teritorijā, bet gan citas dalībvalsts teritorijā.

[Paraksti]